

етносите на “нисши” и “висши”. Обективно-реалната същностно-съдържателна определеност на съвременния ромски език не е продукт на природните заложи и дарования на циганите, за да се вменява в тяхна вина. Тази определеност е наложена предимно от извънромски условия, фактори и причини, съпътствали историята на ромското съществуване в различните страни, региони и континенти на света, и в този смисъл тя е тяхна обективно-историческа беда.

Към това трябва да се прибави още един изключително значим факт. Сред циганолозите е почти общоприето, че ромите в света не са имали и нямат единен общ език, че те винаги са комуникирали помежду си на базата на различни ромски говори. За това свидетелстват и фактът, че “На II международен фестивал на циганите в Чандигар през 1983 г. бе констатирано, че **не съществува общ цигански език** и бе постановено **да се събере комисия, която да изработи речник и форма на циганския език**. Това би позволило езикови контакти между циганите от цял свят, които биха могли да го използват **за работен език на световни цигански конгреси**”¹¹ (к. м., Б. М.).

Ако това признание се анализира внимателно, в него могат да се открият три момента, имащи съществено значение за третирания тук проблем. **Първо**, че общ цигански език нито е съществувал, нито съществува. **Второ**, че такъв език ще се създава сега, - и то не по силата на историческата традиция, валидна за създаването на общи писмени езици за едни или други народности и нации, а по особен начин (чрез специално подбрани езиковеди). И, **трето**, че предлаганият за създаване общ писмен език на циганите има “работно предназначение” не за циганите като етнически масив в света, а за определени негови среди, които да го ползват за езиково комуникиране на международни цигански конгреси.

Друг е въпросът, че по-късно сред някои европейски циганолози се зараждат по-широк кръг претенции относно предназначението на бъдещия единен писмен цигански език. Така например, по инициатива и организация на Центъра за

¹¹ Цит. по **Е. Марушиакова**. Етническа характеристика на циганите в България. - “Българска етнография”, Кн. 4, 1991, с. 12-13.